

ՆՈՐ ԳՐԲԵՐ, ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԱՁԴ, ՆԱՍԱԿԱՆԻ

ԵՐԿԶԱՐԻՐԱՄԵԱՑ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԳՈՐԾԻՋՆԵՐ

ՎԵՆԵՏԿՈՑ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԳՐԵՑ

Շ. ԲԱՐՍԵՂ Վ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Մեծադիր սրածայ 400 էջիկ բաղկացած է այս ձուռարս, որսն գինն է ֆու. 7: — Կը բաժանեալի հետեւեալ գիտակարգութիւնները:

Ա. — Միխիմարեան գրական հաստատութեան նպատակը. — Նախաժողովարեան գրականութիւնն ու նախկին գրականութեան մասն չանգամանքը. — Գրքը բարբառն ու անոր կանոնական կազմութեան զարտեքը. — Քերականութեան անբաժան պէտքն ու Գիտնետիտ թրակազույ հին թարգմանութիւնը. — Յշմ գրականութեան լեզուի մեծ ազդեցութիւնն Յ զարու կայ. զգրութեան վրայ, և անոր վեճ դասականութեան պատկառքը. — Միջնագրեան գրականութիւնն և անոր բերած լուսն և վառ նորութիւնը. — Նայք. զգրութեան անկումն և անոր ոգրալի կացութիւնը ժՁ դարավերջին:

Բ. — Միխիմարեան գրական գործունէութեան սկզբնաւորութիւնն ու զմտարին տարազանքը. — Նայկական տպարաններու զարմանալի փորձերն ու անբաւականութիւնը. — Վճենական միջնադարն և անոր նակազարծ տպագրութիւններու ազդեցութիւնը. — Միխիմարեան տպագրութեան նախափորձերն ու գրական յառաջադրութեան եղանակը՝ հայութեան յայնժամու պէտքերուն և պայմանքը համառոտ. — Քերականական, բառապրական, ստուգանանական, պատմական, աշխարհագրական, և այլն, հեկաներն, և անոնց պատճառած կենդանութիւնն ու զարմանքը. — Ն. Միք. Չամչեան, և անոր ձեռքով կատարուած ազգային համարաշինութեան զարաշարիւր. — Գրական գիտնետութեան նոր շարժումը, և զանի պարաքը հաստատակութիւնը. — Ինքնիւնտի գրաւոր գործունէութիւնն, և յայն վաւերիտաւքի եղբորը թիղթակցութիւնը. — «Ելանակ» և «Գիտութի իր գանդեաններու» գործած աւագին ազդեցութիւնը. — «Արարարներ» ընկերութիւնն և իր գործունէութեան նպին ինքնեան. — Ազգային քաղաքական, կրթական և կենցաղու պիտութեանց մեծ շարժումը. — Վաթմանեան և Քաղաքակց» հանդիսարանի բնորոշ գողանիքն ու անոր ընծեւած մտադրական պաշարը. — Նին և նոր աշխարհի փրկական ու քերթական հրաշակներուն հայացումը, և անոնց մեր ազգին պատճառած ընդանու ընդհանրութիւնը:

Գ. — Միխիմարեան հաստատակութեանց գրական, լեզուական ու գեղեցկախոսական առանձնապատկութիւններն, և անոնց նշանակութիւնը. — Միխիմարեան մամուլի ձեռնհաս ներկայացուցչութիւնն էլ բողոքի առջև, և անոր Արեւելքի և Արեւմուտքի միջև գրական տարբերութեան համար՝ հաստատութիւնը գիտարարած մեծ դերը:

Դ. — Գրաբար լեզուն և զանի մարքերու և յղկելու նախափորձը. — Ն. Մատթէոս և Ն. Վրթ. Ասկերեան վարդապետներն և անոնց խաղաղած նախկին գերբ. — Միխիմարեան քերականագէտներն և նշանաւոր քերականները. — Ն. Գաբըր. Աւետիսեան իրրեւ գերապանծ քերականագէտ և վարդապետ. — Միխիմարեան Քերականներու գործած ազդեցութիւնն և գրաբար լեզուի կանոնաւոր զարգացման անակնկալ շարժումը. — Գր. Փեշտիմալցեանի, Միջնադարի Մեարալի երկցու, Դասկան Ջրպետեանի և Միք. Սալանթեանի քերականութիւններն ու գրական բանաբալութիւնը. — Միխիմ. գրաբարի երկը շրջաններն և անոնց հակայ գործերը. — Փննութիւն, նմանքեր, նկարալի և արժանիք իւրաքանչիւրին. — Ուղարատունին՝ որդէս առաջին նայկարան և տաղաշարի. — Միխիմարեան նայկարաններու ուղղութիւնն ու գրաբարին տուած նոր կենդանութիւնը. — Տեսութիւն մը Աւետիսեանի և Քաղաքատունույ քերականութեանց վրայ. — Միխիմարեան գրաբարի փերթական զարգացումն ու անոր առանձնապատկութիւնները. — Միխիմարեան գրաբարի ազդեցութիւնն և նախկինը. — Ոսկերարաններու բանած ուղղութեան ու պատմալի անտեղութիւնն, և անոր կետեւեք լեզուական յառաջադրութեան արձանագրութիւնը:

Ե. — Աշխարհաբար նոր գրականութիւնն և անոր պատկառքը. — Գրատաբարաւորներ և անոնց հուսութեան և որպիսութեան զարգացումը. — Դասկանայ աստիճանի կազմութեան պատճառքն ու կրած յեղափոխութիւնը. — «Փննական քերականութեան» անոր մասին ունեւորութիւնը:

A.R.A.R.®

Բ Ա Ջ Մ Ա Վ Է Պ

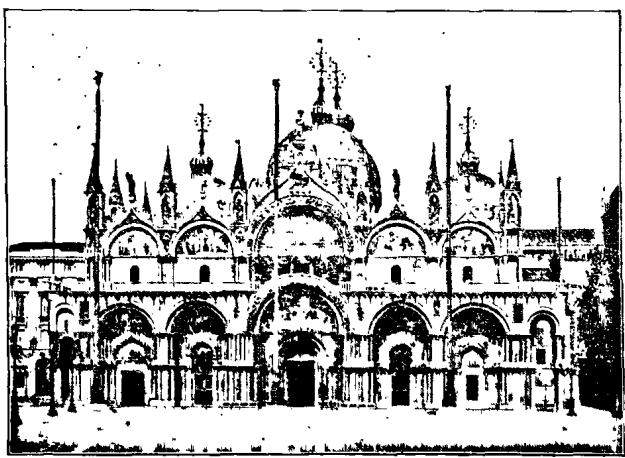
Հ Ա Ն Գ Ի Մ Ա Ր Ա Ն Ի Ն

Ա Մ Ս Ա Գ Ի Ր

Գ Ր Ա Կ Ա Ն . Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն . Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն . Կ Ր Թ Ա Կ Ա Ն . Ե Ի Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն

Վ Ս Թ Ս Ն Ե Ր Ո Ր Դ Զ Ո Ր Ր Ո Ր Դ Տ Ա Ր Ի

Հ Ա Տ Ո Ր Կ Գ

Վ Ե Ն Ե Տ Ի Կ

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Ս Ր Բ Ո Ն Վ Ա Ջ Ա Ր Ո

1888 — 1906 — 1882

Գէպի Զմմառ 71
Մենեղոց օրը 37

ԳԻՏԱԿԱՆՔ

Գաղղիա-գերման պատերազմը
406

Գիւտեր և նորութիւններ 117
Գիտողութիւնը հայ մասնագէտի՝
աչքի-ականջի հիւանդ. վը-
րայ 115

Դպրոցական առողջապահութիւն
228, 267

ԳՐԱԽՈՍԱԿԱՆՔ

Ազգագր. Հանդէս 456
Անահիտ 89, 331, 450
Աւետ. թրգմ. 454

Արարատ 47
Արեւելեան մամուլ 92, 454
Ինտրայի «ներաշխ.» 454
Լոյս 46, 92, 160, 454
Նշագիր 142

Հանդէս Ամսօրեայ 45, 89, 140,
332

Մուրճ 44, 188, 331
Ներածեալ Ամերիկացիներ 235
Հայ մամուլի նորութիւնները
433, 481, 529

«Սամառ» գիրքը 456
Փաշայիան խանի Առողջապա-
հութիւնը 565

ԱՑԼԵՒԱՑԼՔ

Առաձք նախնեաց 104, 243, 293,
375

Առ Մեծ. Ռ. Վ. Կիւլէտերեան 93
Կաթող. Հայոց նոր եկեղեցին
յիրուսաղէմ 511
Նամակի մ'առթիւ (Հ. Յ. Իսա-
վերտեան, 20)1

Կոր հայագէտ մը 168
Համալսարանական ընթացա-
ւարտը 26

Հենրիկոս Գելցեր 405
Ս. Գրոց ընթերցում մը 74

«Աէրվէթ» թ. էֆ. Թէրզեանի
մասին (Կողքի վրայ, սեպտ.)
Սրբազրութիւն մը 318

Վալվոյա 191
Վիլ. Աղանուրի մասին 192

Տեգայի ընդունած նոր պատիւը
567

Փառու Ֆէթթէր (և այլն, և
այլն)

1907 - Բ Ա Ձ Մ Ա Վ Է Պ - 1907

Վ Ա Թ Ս Ն Ե Ր Ո Ր Դ Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Դ Տ Ա Ր Ի

Բազմալիկ, հանդէս Հայկական Ճեմարանի, նախընտրած Ալլգային գիտու-
թեանց, Գիղեցիկ դպրութեանց, հայկական Այժմէութիւններու, կը ներկայաց-
նէ Բաւախօտոչիւններ և Թորակցոչիւններ՝ Հայոց պատմութեան, մատենա-
գրութեան, գեղարուեստներու մասին. գրական բաժնին մէջ՝ Գրականագրու-
թիւններ, Թատրերգոչիւններ, վէպեր. նորութեանց բաժնին մէջ՝ տեղեկա-
տուութիւններ նորագոյն գրքերու, հանդէսներու, գէպքերու մասին: Իր նպա-
տակն է բարձրացնել հայ ժողովուրդը՝ Գիտութեամբ, Գեղարուեստով, լիա-
կատար գիտակցութեամբ իր Անցելոյն և իր Դարուն: Գինն է Փր. 10, տո-
ւար՝ 2, րուպլի՝ 4: Գրիմել ուսումնական լիզվակցութեանց համար. «Rédac-
tion de la Revue Bazmavep». բաժանորդագրութեան համար.

«Imprimerie Arménienne» — St. Lazare VENISE (Italie)

ցած արդիւնքն ու պէտքէն կարծիք. — Միտարարութեան արեւմտական և արևոյ անկախ, անպիտան խառնակ կացութիւնը:

Զ. — Միտարարեան աշխարհաբարեւոր և անոր հիմնադրութիւնը. — Միտարարեան աշխարհաբարեւոր անաղիք և անաղիք գիտականութիւնը, ու անոր վրայ ընդարձակ տեսութիւն մը. — Միտարարայ աշխարհաբարեւոր կրօնները՝ Փոքր Ասիոյ կենդանի բարբառնի վրայ, անոր ուղղութիւնն ու դասարանը նմայցնելը:

Կ. — Միտարարայ աշխարհաբարեւոր աշխարհիկ ինքնուրոյն բնութեան արեւմտական աշխարհաբարեւոր կազմակերպութեան նախնի շրջանը. — Կ. Պոլսի ժողովրդական բարբառի մշակութիւնը ինքնին, Ա. գիտական և իրապարականի ձեռքով, և անոր գաւառականի վրայ սիրին ու ուսած նոր ուղղութիւնը. — Միտարարեան աշխարհաբար գրականաց և լեզուի գիտականութիւնը ժամանակակից և նոր իսկ շատ տարիներ հուշք՝ լայն տեսնող ազգային ուրիշ կրատարութեանց հանդէպ. — Կրօններ. — Արեւմտեան աշխարհիկ գրականութեան շուտափոխմը զարգացումը՝ Միտարարեան գործիչներու և պարբերական թերթիկներու ազդեցութեան և մշտնեան ներքեւ. — Աշխարհաբար թերթիկներու նախնի գիտականաց, ու աշխարհաբար կանոնաւորեան և կազմակերպութեան մասին եղած վէճերն և կրօնի կատակցութիւնները:

Ը. — Ն. Գարբ. Արլայովսկի և Միտարարեան աշխարհաբարեւոր զարգացման երկրորդ շրջանը. — Արլայովսկի մէջ զրոյց և գործիք Միտարարեանը և երբեմնի Միտարարեան աշխարհաբար գրողները. — Անոց իրականութիւնը նամական ընդդրույթը. — Առաջնութիւնը և անոց լուծումը. — Միտարարեան կազմակերպութիւնը և փոյթը՝ աշխարհաբար մարքրելու և կոկիտ մասին. ու անոր դասարան փաստերը. — «Բազմակէտը» որպէս մշտնաւ գործի Միտարարեան աշխարհաբարեւոր. — «Բազմակէտը» պատճառ արեւմտեան և արեւելեան թերթիկներու վերաբերմանը. — «Բազմակէտը» և «Աշխարհիկ» ունեցած լեզուական ազդեցութիւնը իրատեսայց թերթիկներու և զայլման ժողովրդեան վրայ. — Գրական և զբոսական փաստեր այս բանին. — Միտարարեան երբեմնի ռուսականութիւնը՝ ինչպէս արեւմտեան պայտայ աշխարհաբարեւոր գրականութեան. — Ուր. Նյարարեանի յարաբերութիւնը Միտարարեան մամուլին հետ, և «Լիտուանական» ի լեզուական կազմութեան և ուղղութեան նամեմատութիւնը՝ Արլայովսկի և «Բազմակէտ» նկատ. — Փաստեր:

Թ. — Արեւելեան աշխարհաբարեւոր վերակազմութեան կամ յեղաշրջութեան շրջանը և առ այն եղած անյայտող փորձերն. — Գերբ. Արլայովսկի և իր «Քննական» յերակամութեանը բացած ուղիք. — «Գրական փորձերն» ինչպէս կը նմար յերակամութիւնն ու հայեարեան լեզուի փրցացումը. — «Արամպը» և «Արաբիկ» կաշու և կուսակցական պայտայք. — Մ. Չերպով և իրականութիւնը և լեզուականութեան անյայտողութիւնը և արեւմտեան աշխարհաբարեւոր պատճառներ իր հետեւեան իտալականութիւնը. — Գրաբար Արամպ (Տեմիրեպչեան), ու իր նմար նորոգար լեզուականութիւնը. — Կ. Պոլսի երկրորդ գրականութեան վրայ թողած անոր Պետարար ազդեցութիւնն ու Միտարարեան զարգացց հակազդեցութիւնը:

Ճ. — Աշխարհաբար գրականութեան զարգացման շրջանը ընդհանրապէս և անոր ձևութիւնը. — Ուսանալայ և տակաւնայ գրականութեանց ու լեզուի վրայ ընդհանուր տեսութիւն մը. — Միտարարեան միջնաստիան գրականութեանն ու միջնաստի կատարած գերը. — Ուսանալայ գրողներն ու անոնց աշխարհիկ գրականութեան զգալի և զբախեալ յառաջակցութիւնը. — Տակաւնայ գործներն ու իրենց վերացական և անտրոփնակ ընթացքի պատճառը. — Արեւմտեան գրականութեան կանոններ սկիզբը լեզուական մտնութիւնը, կանոնա-

ւորութիւնն ու զինչեղակապեան առաւելութիւնը՝ գրաբարեւոր պարտական է. — Միտարարեան զարգացմանը գրական գիտելիք և այս մասին անոց խառնակացած մեծ գիշը. — Միտարարեան աշխարհաբար գրականութեան կանոնաւոր ընթացքն ու ներկայ կացութիւնը:

ԺԱ. — Թատեական ներկայացումն ու անոր վեհակայն նպատակը. — Միտարարեան հիմնադիր ու տարածող ազգային ժամանակակից թատերաբեմին. — Թատերախաղեր յորինող, գանձող ներկայացուող և իրական սոց Միտարարեան վարպետները. — Միտարարեան թատերական ներկայացումներու սկզբնաւորութիւնը՝ Մ. Պէշկովաչիւնիւն 70-80 տարի յառաջ. — Միտարարեան ներկայացումներու նախնի վիճակը, սեղին ու պատարանութիւնները. — Միտարարեան ներկայացումներու եղանակը, ներկայացումներու ու հանդիսականը. — Կարգադիր վարիչն ու Մեհենանները. — Միտարարեան ներկայացումներու տեսակները. — Ներկայացումներու անուանքը կամ նիւթերն իրենց ներկայացման և յորինման տարեթիւներով և բովանդակութեամբ. — Անոնց նմայցնելը. — Գիտողութիւնը և եղբակցացութիւնը:

ԺԲ. — Բանաստեղծութիւնն ու իր իտական գաղափարները. — Միտարարեան ջնարն ու անոր նախնի երգիչը. — Միտարարայ բանաստեղծութեան արտաբանութիւնն ու ներքին մտածութեան խորութիւնն ու սաստկութիւնը. — Միտարարեան բանաստեղծութեան երեք շրջանները, ժողովրդական, կասեական և ամբաստիկ. — Նշանաւոր բանաստեղծներն և անոց վրայ քննական տեսութիւնը. — Բանաստեղծութեան ինչպէս վեհակայն վարպետներն ու երգիչներն շքրեմողը. — Ազգային սեղիկազմային տաղաչափն ու շքրեմողը. — Գնարեղութեան ջնարչ պոետն և անոր ջնարի զգումները. — Մեծ նաւաստացեան և չայնց առաջին բանաստեղծը. — Անոր ընդհանուր նմայցը. — Միտարարեան ջնարի զինչեղակապեան կատարելութիւններն և անոր երգերու ընդհանուր արձագանքը:

ԺԳ. — Միտարարեան վաղեմի նշանուր մասնագետներն և ձեմարանի նախապարտաւորութիւնները. — Մեծին Նյայովսկի միջնուր և անոր յառաջը բերած արդիւնքն. — Միտարարեան կանադայեան Երոտական ձեմարաններում և անոց Իրլանդներն. — Ս. Ղազարու Նյայովսկի ձեմարանի սկզբնաւորութիւնն, անոր շարժողութիւնը և կանոնները. — Նամական տեսութիւն մը Միտարարեան ձեմարանի մեջ մասնօժի կը ինչ գործերուն և անոց յառաջ բերած սուստական ու բանաստեղծական արդեանց վրայ:

ԺԴ. — Միտարար. Նյայովսկի ձեմարանի վեհակային և իր զինչեղակապեան արժեքն ու ընդհանուր բանաստեղծութիւնը. — Միտարարեան Նյայովսկի ձեմարանի արտաբան կանադայեան և անոց թողմանցութիւններն ու տարուան Ազգայնեղբայր կամ Իրլանդներն. — Միտարարեան ձեմարանի վարիչ ազգայնաց մէջ և հետեւեան ազգային երեւելիներու գրաբար վկայութիւններն:

Կ Ո Ւ Ն Կ

Պատկերնագարը, երաժշտական, ճարտարապետական, հանդէպ, հայերէն և գաղղիերէն լեզուով. սոյն գիտարեւոտական օգտակար, գնահատելի թերթը — գոր 1905 Գեկտ. Բազմակէտին մէջ զարգացած համարիկ էինք, — բարեբաղդաբար պիտի շարունակէ իր գոյութիւնը և երկրորդ թիւը արդէն ընդ մամուլ է: Թերթը կը տպագրուի ի Փարիզ, իմպրագ. Փռնի. Գալիպոլիական: Կը հրատարակուի հայ ազգը իր աշխարհեմամբ օգնել սոյն դժուարին և ազգօգուտ ձեռնարկին: